

III

(Forberedende retsakter)

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

490. PLENARMØDE DEN 22. OG 23. MAJ 2013

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen — En plan for en udbygget og egentlig ØMU — Indledning af en europæisk debat«

COM(2012) 777 final/2

(2013/C 271/04)

Ordfører: **Carmelo CEDRONE**

Kommissionen besluttede den 19. februar 2013 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Meddelelse fra Kommissionen – En plan for en udbygget og egentlig ØMU – Indledning af en europæisk debat«

COM(2012) 777 final/2.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Den Økonomiske og Monetære Union og Økonomisk og Social Samhørighed, som vedtog sin udtalelse den 24. april 2013.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 22. maj 2013, følgende udtalelse med 149 stemmer for, 12 imod og 25 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og forslag

1.1 Kommissionens meddelelse er et vigtigt bidrag til lanceringen af en meget tiltrængt EU-debat og udgør en væsentlig forbedring af tidligere bestræbelser på ØMU-området, hvad angår metoder og indhold. Derudover udstikker Kommissionen for første gang retningslinjer for EU's internationale rolle og politiske fremtid. EØSU ser derfor positivt på forslaget, som kan vise sig at være et historisk vendepunkt, forudsat at Rådet efter 20 års ventetid endelig finder det fornødne mod og viljen til at vedtage og gennemføre de bestemmelser, der kan bidrage til at nå de opstillede målsætninger, og til at gennemføre forslaget hurtigt.

1.2 Rådet har med sine afgørelser i 2011 og 2012 iværksat en vigtig og omfattende reform af styreformerne i EU, hvad angår overvågning af de uforholdsmæssigt store makroøkonomiske ubalancer, styrkelse af budgetbestemmelserne og samordning af de økonomiske politikker i eurolandene. De ukonventionelle foranstaltninger, som Den Europæiske Central-

bank (ECB) for nylig har truffet, om »betingede, men ubegrænsede« opkøb af statsobligationer fra medlemsstater i vanskeligheder, oprettelse af den fælles tilsynsmekanisme, der skal sikre streng og upartisk tilsyn og bryde forbindelsen mellem stater og banker, og reglerne for afvikling af banker er nødvendige redskaber til at sikre stabilitet i ØMU'en.

1.3 EØSU støtter meddelelsens strategi for at styrke euroområdet, som for nylig blev bekræftet af formanden for Det Europæiske Råd, Herman Van Rompuy (Hen imod en egentlig Økonomisk og Monetær Union). Ikke desto mindre er det udvalgets opfattelse, at strategien i sig selv ikke er tilstrækkelig til at kunne give medlemsstaterne, borgerne og virksomhederne mulighed for at høste fuldt udbytte af ØMU'en, hvilket de seneste ti års begivenheder har været bevis på. Rådet har i medfør af Maastrichttraktaten en række politiske forpligtelser, som i høj grad **begrænsede** den ØMU, der blev oprettet. Det er grunden til, at Kommissionen nu fremlægger en plan for en **udbygget og egentlig ØMU**.

1.4 For at kunne gøre ØMU'en mere stabil og sikre økonomisk vækst og øget beskæftigelse i eurolandene er der behov for, at Rådet omgående, og ikke på mellemlang til lang sigt, iværksætter mere målrettede foranstaltninger samtidig, f.eks. en vækstplan og stærkere mekanismer til økonomisk integration. Der er med andre ord behov for en blanding af makro- og mikroøkonomiske politikker, en vedvarende indsats og en følelse af solidaritet, tillid og tilhørsforhold medlemsstaterne imellem og mellem medlemsstaterne og EU, men man må samtidig ikke glemme, at de omtalte foranstaltningers vigtigste mål skal være velfærd for alle borgere.

1.5 EØSU ser positivt på meddelelsen, men anfører ikke desto mindre, at selv hvis alt blev gennemført, ville der sandsynligvis ikke have nogen væsentlig indvirkning, især for så vidt angår den politiske beslutningstagningsprocedure, da der mangler et konkret forslag om en politisk union for at danne ramme om euroen. Det samme gør sig gældende for gælden, håndteringen af de asymmetriske chok, væksten, konkurrenceevnen og beskæftigelsen (for hvilken der systematisk bør gennemføres konsekvensanalyser). Alle disse faktorer udgør begrænsninger i den nuværende situation.

1.6 Udvalget minder om, at det som bekendt allerede har udarbejdet udtalelser om og fremlagt løsninger til størstedelen af Kommissionens nuværende forslag, og især forslagene vedrørende ØMU'ens og ECB's begrænsninger og spørgsmål om vækst og statsgæld⁽¹⁾. Kommissionens og Rådets hidtidige fremskridt udgør et godt grundlag for at fortsætte arbejdet på dette område. EØSU bifalder således, at Kommissionen har besluttet at udarbejde anbefalinger for fremtiden om disse spørgsmål, og håber, at det er den rette anledning for Rådet til at træffe hurtige og konkrete foranstaltninger om gæld og vækst og dermed tage et virkeligt kvalitativt spring fremad.

1.7 Skønt de seneste EU-afgørelser, som beskrives i meddelelsen, – om end kun delvist – er egnede til den makroøkonomiske ramme, er de mikroøkonomiske forslag vedrørende produktionssektorerne, der som de eneste kan sætte skub i den økonomiske vækst, utilstrækkelige. Kommissionens meddelelse sigter mod at indlede en debat om ØMU'en, der som område favner meget bredere end finanspolitisk konsolidering og makroøkonomiske politikker. Der er derfor også behov for mikroøkonomiske politikker, som f.eks. en reel og konkret industripolitisk aftale.

1.8 Desuden ville Kommissionens forslag vinde større opbakning, hvis de forskellige anførte faser for iværksættelse

af de foranstaltninger, der kræves for at gøre ØMU'en mere stabil og forbedre dens funktion, indeholdt en mere direkte henvisning til behovet for at forfølge europæiske politikker, der er i overensstemmelse med denne målsætning, og en beskrivelse af de planlagte indsatsområder og de nye elementer, der skal indføres for også at gøre EU's udgifter mere rationelle og effektive.

1.9 Kommissionen kan og skal bidrage til gennemførelsen af de reformer, der kræves for at forbedre konkurrenceevnen i de nationale produktions- og administrationssystemer, ved at indføre innovative interventionsmetoder og -kriterier til det indre marked, forvaltning af strukturfondene og de vigtigste fælles politikker. Den bør desuden bygge videre på ECB's innovative tiltag og, som EØSU flere gange har bemærket, foreslå nogle tilsvarende, omfattende ændringer til gennemførelsen af de europæiske politikker, der påvirker EU's mest sårbare områder, regioner og sektorer mest.

1.10 Med hensyn til ECB er det vigtigt fuldt ud at udnytte dens struktur til styrkelse af vækst og beskæftigelse og dens rolle som långiver i sidste instans. Hvis eurolandene viste deres hensigt til at bevæge sig i denne retning, ville det bidrage til at konsolidere tilliden til ECB og euroen og afværge spekulative angreb, navnlig mod de lande med de største budgetproblemer.

1.11 Opgaven med at sikre en stabil euro kan ikke overlades til ECB og den fælles monetære politik alene, mens medlemsstaterne får helt frie tøjler til at føre deres skatte- og finanspolitikker. EØSU mener ikke, at **den finanspolitiske union med sigte på et fælles budget for euroområdet** som bebudet i meddelelsen kan udsættes på langt sigt, men at den sammen med den fælles valuta og et fælles banktilsyn skal udgøre den anden sølje, der skal bruges for at skabe en stabil ØMU på kort og mellemlangt sigt og derved forsikre markerne om sammenhængen i EU-projektet.

1.12 For så vidt angår **de institutionelle forslag**, gør Kommissionen en stor indsats. EØSU finder det hensigtsmæssigt endelig at sætte det institutionelle spørgsmål på dagsordenen, da det danner grundlag for Kommissionens innovative forslag, herunder den politiske union. Det er et helt nyt forslag. Udvalget mener dog, at de fleste af disse forslag følger den samme tilgang som den nuværende ramme og kun skaber meget begrænsede fremskridt, og vil derfor ikke løse noget, hvis ikke Rådet går længere og kun bruger dem som et springbræt til handling.

⁽¹⁾ EUT C 143 af 22.5.2012, s. 10.

1.13 De kunne være endnu et skridt på vejen, men på baggrund af hvad der allerede er blevet forslået og godkendt, mener EØSU, der bør deltage i denne proces, at tiden for halve tiltag på visse områder er forbi. Det er derimod nu tid til, at man uden flere udflugter foretager et kvalitativt spring, både hvad angår politikernes indhold og beslutningsprocessen omkring deres gennemførelse, så man ikke skal fortsætte med efterfølgende at gentage behovet for »egentlige« politikker, en »egentlig« ØMU, en »egentlig« politisk union osv. ... Det er nødvendigt at **handle** hurtigt og med større beslutsomhed **nu**, både for at **stoppe den recession**, som har ramt en stor del af EU, og for at lukke de huller, der længe har været forsømt, og som kun er blevet forværret af den internationale finansielle krise.

1.14 EØSU tilskynder Rådet til, med udgangspunkt i Kommissionens forslag, at handle mere modigt og klart hvad angår overholdelse af de indgåede aftaler og ansvaret for at fremsætte forslag, der skal vedtages og gennemføres. Det gælder især en udvidelse af brugen af flertalsafstemning til alle områder, startende med økonomi- og beskæftigelsespolitikkerne, med henblik på en traktatændring.

1.15 Resumé af EØSU's forslag

1.15.1 For at gennemføre en egentlig ØMU mener EØSU, at der (uden at ændre traktaten) er behov for omgående:

- at iværksætte et europæisk vækstinitiativ, da spareplaner alene ikke kan opfylde nogen af EU's fastlagte kriterier;
- at indføre en konvergensmekanisme for sikre solidaritet og bidrage til at overvinde de økonomiske skævheder mellem medlemsstaterne. Man kunne gennemføre foranstaltninger på mikroniveau for at hjælpe de medlemsstater, der er hårdest ramt af krisen, for at nedbringe ungdomsarbejdsløsheden (f.eks. ved at give et EU-bidrag for hver unge nyan-satte), dvs. sætte ind med positive konditionaliteter;
- at finde en løsning på gældsproblemet, som efterlyst af Kommissionen selv og EØSU, for at kunne tage fat på problemerne i alle de lande, der har indført, eller som vil indføre, euroen;
- hurtigt at gennemføre bankunionen og det fælles banktilsyn;
- at gennemføre det indre marked i alle sektorer (skatte-, finans-, bank-, energi-, service-, forsknings- og innovations-sektoren m.fl.);

- at afhjælpe opsplitningen af lånemarkedet, således at låne-omkostningerne under lige vilkår er ens i alle medlemssta-terne.

1.15.2 På mellemlangt og/eller langt sigt er, det eventuelt med ændringer af traktaten, nødvendigt:

- at indføre en egentlig økonomisk styring i EU ved siden af den monetære, finanspolitiske og skattemæssige styring, ikke mindst for at skabe større sammenhæng mellem europæiske og nationale politikker;
- at fuldende ECB's mandat;
- at styrke beslutningsproceduren og samle de forskellige strukturer i et fælles organ for at give euroen »en styring«; at gennemføre og samle det nuværende system og skabe en finanspolitisk union ved at opstille et fælles budget for euroområdet og indføre en solidaritetsmekanisme for at mindske den økonomiske uligevægt mellem landene;
- at gennemføre en socialpakt med henblik på en social union med inddragelse af arbejdsmarkedets parter og det organi-serede civilsamfund;
- at etablere en politisk union med udgangspunkt i et styrket samarbejde, ikke mindst for at give euroen en fælles stemme og gennemføre en mere demokratisk og gennemsigtig beslutningsprocedure. I den sammenhæng kunne det være hensigtsmæssigt at give det næste Europa-Parlament beføjelser som forfatningsmyndighed sammen med Rådet;
- at give EU en mere repræsentativ rolle i de internationale organer.

2. Generelle bemærkninger: kritikpunkter

2.1 Udvalget er klar over, at vi er i færd med at drøfte et af tidens mest komplicerede spørgsmål. Europa er på vej ind i en ny fase med større integration, hvilket medfører, at der er en række modige beslutninger, der skal træffes. EØSU glæder sig meget over indledningen af en debat om ØMU'ens fremtid som et første skridt i denne retning og påpeger, at den makroøko-nomiske realitet i ØMU'en er et resultat af mikroøkonomiske beslutninger, hvorfor makro- og mikroøkonomiske politikker bør sigte mod at opfylde de samme overordnede målsætninger.

2.2 Artikel 9 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, suppleret af artikel 151 og 153, fastsætter nærmere bestemt, at Unionen ved fastlæggelsen og gennemførelsen af sine politikker og aktiviteter skal tage hensyn til de krav, der er knyttet til fremme af et højt beskæftigelsesniveau, forbedring af leve- og arbejdsvilkårene og bekæmpelse af social udstødelse. EØSU er overrasket over, at meddelelsen ikke nævner nogen af disse aspekter som et af målene for en »omfattende og egentlig ØMU«. Udvalget mener, at disse målsætninger bør fremhæves eksplicit, og opfordrer til at indføre mere overvågning (konsekvensanalyser) af de økonomiske og monetære politikkers indvirkning på de samfundsmæssige forhold og arbejdsmarkedet. EØSU finder det hensigtsmæssigt at udarbejde foranstaltninger, der er rettet mod at udrydde de negative økonomiske og sociale konsekvenser, som denne form for politikker kan medføre.

2.3 Ingen af Kommissionens forslag om en mere stabil og troværdig ØMU kan dog gennemføres fuldt ud (hverken på kort eller mellemlangt sigt), hvis ikke medlemsstaterne, og navnlig de lande, der lider mest under den økonomiske og finansielle krise, får vendt den negative vækst og løst problemerne med beskæftigelse og arbejdsløshed, som stiger kraftigt og især blandt de unge, samt mindsket de forskelle, som stadig findes medlemsstaterne imellem. Ligeledes vil man ikke få noget gennemført, medmindre Rådet og Eurogruppen følger Kommissionens forslag og fremskynder de reformer, der skal til for at fuldføre ØMU'en, som vi har ventet på i 20 år, og hvis ikke medlemsstaterne engagerer sig fuldt ud i projektet og går sammen om at styre en del af hver enkelt lands suverænitæt, hvilket er en forudsætning for at nå målene.

2.4 Kommissionens hovedanliggende er at sikre en samordning af medlemsstaternes økonomiske politikker ved hjælp af en række koordinerede foranstaltninger og instrumenter, der skal øge konvergens mellem finanspolitikker og overvågningssystemer. Dette skulle tjene til at mindske de vanskeligheder, som de mest gældsramte medlemsstater har med at finansiere den offentlige gæld og overholde de strenge planer for nedbringelse og bæredygtighed af den offentlige gæld, som Kommissionen har foreslået, og som for nylig blev godkendt af medlemsstaterne (*finanspagten*). For at genvinde borgernes og markedernes tillid skal medlemsstaternes igangværende foranstaltninger imidlertid være i overensstemmelse med det fælles europæiske projekt og skabe konkrete og positive resultater for borgere og virksomheder. Der er derfor vigtigt at skabe større sammenhæng mellem de makroøkonomiske og de mikroøkonomiske politikker (unge, arbejdsmarked, social sikring mv.), som skal gennemføres på nationalt niveau.

2.5 En stor del af eurolandene er gået ind i deres femte år med negativ vækst, og prognoserne for de kommende år viser kun meget små forbedringer af de vigtigste makroøkonomiske variabler. Hvis Kommissionens forslag om at styrke ØMU'en skal være troværdige og gøres til genstand for en omfattende og fælles debat om ØMU'ens fremtid, der ikke kun har

deltagelse af eksperter, men som inddrager hele det europæiske civilsamfund, skal de suppleres med yderligere bemærkninger og/eller foranstaltninger.

2.6 Eurolandene skal i overensstemmelse med deres forpligtelser over for EU fortsætte de stramme finanspolitikker i de kommende år. Dette kan først og fremmest sikres gennem reformer, der sigter mod en rationalisering af de nationale budgetstrukturer, både med hensyn til udgifter såvel som offentlige indtægter, og som tager behørigt hensyn til en retfærdig fordeling og effekten af de finanspolitiske multiplikatorer. Det ville højne effektiviteten uden at påvirke budgetbalancerne og uden at medføre nedskæringer på de udgiftsområder, som har afgørende betydning for den økonomiske vækst og den sociale velfærd, såsom sundhed, socialsikringsordninger, uddannelse, forskning og innovation samt infrastruktur ⁽²⁾.

2.7 Disse nationale foranstaltninger bør dog suppleres med europæiske tiltag rettet mod økonomisk vækst, beskæftigelse og nye investeringer, f.eks.: forbedring af de nationale arbejdsmarkeders funktion med henblik på at integrere dem i euroområdet, herunder også ved hjælp af den makroøkonomiske dialog ⁽³⁾, delvis pooling af den offentlige gæld for at bringe spekulationen under kontrol; udstedelse af obligationer fra EIB og EIF for at finansiere væksten og tiltrække globale opsparingsoverskud ⁽⁴⁾; mulighed for at undtage visse strukturelle investeringer fra statsgælden, som er nødvendige for at skabe en positiv vækstcirkel, og endelig større fokus på industripolitikken fra både de nationale regeringer og de europæiske beslutningstagere.

2.8 Ansvar for gennemførelsen af disse politikker påhviler medlemsstaternes regeringer, men Kommissionen bør i kraft af sine institutionelle beføjelser og rolle som forvalter af EU's budgetmidler sikre, at de gennemføres og derved bidrage til at begrænse de forskelle og ubalancer, som stadig findes mellem regionerne.

2.9 EØSU mener desuden, at Kommissionens undersøgelse af de historiske aspekter af ØMU'en ikke afspejler de virkelige økonomiske og politiske begrænsninger, som blev skabt, da euroen blev indført, og som er hovedårsagen til den krise, som har ramt euroen og EU. Lige så mærkeligt er det, at der i en analyse af ØMU'en ikke er en reference til og en vurdering af hverken Maastrichtkriterierne, den monetære politiks »enhed« eller de økonomiske asymmetrier mellem landene. Derudover er

⁽²⁾ EUT C 133 af 9. maj 2013, s. 44.

⁽³⁾ Idem.

⁽⁴⁾ Jf. fodnote 1.

det ikke rimeligt kun at give statsgælden skylden for krisen i 2008 uden at nævne EU's og de nationale regerings politiske svaghed, især i betragtning af at medlemsstaterne fra ØMU's start systematisk har afvist at indlede en debat om samordning af skatte- og finanspolitikker.

2.10 Der er et presserende behov for at gennemføre en økonomisk union og en økonomisk styring af EU (samtidig med eller forud for en bankunion mv.), og Kommissionens meddelelse lægger fundamentet hertil.

3. Særlige bemærkninger til forslagenes indhold: stærke og svage punkter

3.1 På **kort sigt** overvejes og beskrives der syv forslag, hvoraf nogle er gamle, da de henviser til foranstaltninger, der for nylig er blevet vedtaget af EU vedrørende det europæiske semester, sixpack'en og twopack'en og ECB's banktilsyn. Alle forslagene er vigtige tiltag og bør gennemføres fuldt ud i overensstemmelse med den relevante EU-lovgivning og de landespecifikke henstillinger, som er vedtaget af Rådet. De mest interessante af Kommissionens forslag er efter EØSU's mening følgende:

3.1.1 Det første er indførelsen af en fælles tilsynsmekanisme (FTM) og en fælles afviklingsmekanisme (FAM) for at løse de nødlidende bankers problemer. Det mest innovative aspekt her er, at afviklingsomkostningerne afholdes af aktionærer og kreditorer. Hvis der er behov for »yderligere midler til finansiering af omstrukturingsprocessen«, finansieres disse af banksektoren selv og ikke længere af skatteyderne ⁽⁵⁾.

3.1.2 Den næste omhandler indførelsen af et »**instrument for konvergens og konkurrenceevne**«, der skal støtte gennemførelsen af strukturreformer i eurolandene. Forslaget indeholder en meget detaljeret beskrivelse (jf. bilag 1 i meddelelsen) af det planlagte forløb for gennemførelse og overholdelse af de aftaler, som skal underbygge instrumentet. Der er ikke truffet beslutning om deltagelsesomfanget og størrelsen på de finansielle midler, som medlemsstaterne kan få nytte af (begge faktorer er afgørende for at sikre instrumentets bæredygtighed). Kommissionen forbeholder sig imidlertid retten til at fremlægge et mere detaljeret forslag om gennemførelsesbestemmelserne for instrumentet (s. 25 i meddelelsen). Efter udvalgets opfattelse bør dette instrument gennemføres forud for, eller i det mindste samtidig med, strukturreformerne for at afbøde den negative indvirkning. EØSU fremhæver desuden, at instrumentet for konvergens og konkurrenceevne kun kan være effektivt, hvis

det lidt efter lidt anvendes i sammenhæng med de tiltag og foranstaltninger, der iværksættes på nationalt niveau.

3.1.3 Derudover lader det til, at forslaget om den flerårige finansielle ramme opfattes som en straf til dem, som ikke overholder »aftalen mellem medlemsstaterne og Kommissionen« snarere end et incitament til at gennemføre de politikker, der udarbejdes på europæisk plan. De strenge makroøkonomiske krav til medlemsstaterne bør suppleres med en plan for vækst og nye beskæftigelsesmuligheder for især unge, der skal udarbejdes med aktiv deltagelse af arbejdsmarkedets parter og det organiserede civilsamfund.

3.1.4 En større rolle til EU og euroen i styringen af de internationale monetære organer og behovet for at styrke euroens eksterne repræsentationskapacitet er to af de vigtigste punkter, som Kommissionen har rejst, og som har været rejst i adskillige af EØSU's udtalelser, for at give EU og den fælles valuta større vægt og beslutningskompetence i den internationale monetære styring. Kommissionen fremhæver imidlertid ikke vanskelighederne ved forslaget, både i og uden for euroområdet, i betragtning af USA's (men også Det Forenede Kongeriges) klart negative holdning til at give euroen større vægt (og tilsvarende mindske dollarens vægt) og de forskelle, der stadig er mellem eurolandene, når det kommer til at forsvare specifikke økonomiske og politiske interesser i mange udviklingslande, som får støtte af Den Internationale Valutafond (IMF).

3.2 På **mellemlangt sigt** er der hovedsageligt tale om forslag om oprettelse af en gældindfrielsesfond, som er underlagt strenge betingelser for at mindske den moralske risiko, og indførelsen af et nyt statsgældsinstrument for euroområdet (eurogældsbeviser). Disse forslag har længe været en del af debatten mellem de vigtigste EU-institutioner og medlemsstaterne. I sine udtalelser har EØSU også flere gange fremhævet behovet for at anvende EU-obligationer som et tillægsinstrument, dvs. en pooling af gælden, både for at gøre det lettere for de mest gældsplagede lande i euroområdet at finansiere statsgælden og for at mindske omkostningerne ved gældsbetjening ⁽⁶⁾.

3.2.1 EØSU ville derfor have foretrukket, at Kommissionen havde fremlagt sit eget forslag og/eller henvist til EØSU's tidligere forslag, til forslagene fra de europæiske økonomiministre mv., og det selvom udvalget anerkender de positive sider ved forslaget fra det tyske råd af økonomiske eksperter, der er taget med i Kommissionens meddelelse.

⁽⁵⁾ EUT C 44 af 15.2.2013, s. 68.

⁽⁶⁾ EUT C 299 af 4.10.2012, s. 60.

3.2.2 Ved at fremhæve gældsindfrielsesfonden ser man dog bort fra, at en stor del af succesen med politikken for nedbringelse af statsgælden ikke kun hænger sammen med de resultater, der er opnået ved at skære i de offentlige udgifter, men frem for alt de flere indtægter. Det her er den rette vej at gå og fortsætte ad i længere tid end på mellemlangt sigt, hvis forholdet mellem gæld og BNP skal komme under Maastricht-referenceværdien igen. Det muligvis bedste forslag er stadig indførelsen af EU-obligationer, som EØSU tidligere har redegjort for i detaljer ⁽⁷⁾. Problemet er dog ikke, hvilket teknisk instrument der skal anvendes, men snarere hvilken løsning der skal bruges.

3.2.3 Forslaget som helhed er på linje med stabilitetspagten, for så vidt angår medlemsstaternes forpligtelser, men indeholder ikke noget nyt element, som ville medføre et ændret fokus for de politikker, som ikke længere kan fortsætte i samme retning.

3.3 På **langt sigt**, i den mindst detaljerede del af Kommissionens meddelelse, forventes ØMU'en at udvikle sig i retning af at gennemføre en bankunion, en finanspolitisk union og en økonomisk union. Dette er helt klart målsætninger, som EØSU kan tilslutte sig, forudsat at man fastlægger, hvad der kræves for at nå dem. EØSU er enig i, at det er nødvendigt, at medlemsstaternes økonomiske politikker samordnes fuldt ud, især på det skattemæssige og økonomiske område, og at der opstilles et fælles budget for EU med egne finansielle ressourcer og med en selvstændig skatteevne.

3.3.1 Hvad angår de institutionelle aspekter, går meddelelsen ikke længere end til at beskrive dem og pege på forudsætningerne for at bygge en økonomisk og monetær union, som er stærkere med hensyn til de juridiske rammer og styringen af de vigtigste økonomiske politikker. Derimod nævner den ikke de makro- og mikroøkonomiske betingelser, som skal sikre forslagernes levedygtighed på langt sigt.

3.3.2 EØSU mener, at dette ambitiøse initiativ kan blive vellykket, hvis der gennemføres et styrket samarbejde, der sigter mod realiseringen af en politisk union. Denne proces kan lattes, hvis man i international makroøkonomisk sammenhæng gennemfører de halvfærdige reformer vedrørende regler for finansierings- og kreditmarkedernes funktion, mekanismer for makro- og mikrotilsyn og nedbringelse af de makroøkonomiske ubalancer (med udgangspunkt i USA's gæld og Kinas overskud), som har givet næring til den finansielle krise. Uden en betydelig udvikling i denne retning vil det være svært at forebygge nye økonomiske og finansielle kriser.

4. Politisk union

4.1 Generelt

4.1.1 EØSU glæder sig over Kommissionens forsøg på at tage fat på EU's nuværende demokratiske underskud samt over ideen om, at det største problem er en overførsel af suverænitet. Det handler altså om at lancere processen for at skabe en politisk union, hvilket indebærer, at man samler og i fællesskab styrer »suveræne« politikker, som stadig er nationale, ved hjælp af en mere gennemsigtig og demokratisk beslutningsprocedure for at give euroen en fælles stemme og en europæisk »styring« – ØMU'ens anden søjle, som stadig mangler.

4.1.2 I den sammenhæng mener EØSU, at:

- det på kort sigt ikke er nødvendigt at ændre traktaten, hvilket udvalget har forklaret tilstrækkeligt i sine forslag. Det ville i stedet være bedre at fokusere på de langsigtede forslag;
- det er sandt, at problemet er mere alvorligt i euroområdet, i hvilken forbindelse det er helt forkert fortsat at tale om »samordning« af de makro- og mikroøkonomiske politikker, når man i stedet bør tale om fælles økonomiske politikker, sådan som man gør i forbindelse med bankunionen, det fælles tilsyn på europæisk niveau, den monetære politik mv.

4.1.3 Problemet handler derfor ikke om vanskelighederne med at inddrage Europa-Parlamentet, men snarere om at skabe en fælles beslutningsprocedure for eurolandene og inddrage Europa-Parlamentet i denne. Det er derimod ikke længere acceptabelt at fastholde uafhængige økonomiske og industrielle politikker for hver enkelt medlemsstat samtidig med en fælles monetær politik, som er til skade for de svageste landes økonomier og ikke indeholder kompensationsmekanismer.

4.2 Optimering af ansvaret

4.2.1 EØSU bakker op om at inddrage Europa-Parlamentet i debatten om vækstforslagene sammen med de nationale parlamenter. De bør også deltage i debatten om tilpasningsprogrammerne og ikke kun informeres herom. Der er dog stadig tale om kunstige formaliteter, hvilket ligger meget langt fra, hvordan EU's beslutningsprocedure burde fungere.

4.2.2 Til gengæld er forslagene om de politiske partier innovative, idet de anfører, at partierne skal være europæiske i flere henseender end blot af navn og dermed fungere som en fælles europæisk struktur frem for en sum af mange nationale organer, som handler i overensstemmelse med de enkelte medlemsstater eller andre organisationer (fagforeninger, arbejdsgiverorganisationer m.fl.).

⁽⁷⁾ Idem.

4.2.3 Det ville være hensigtsmæssigt, hvis ikke kun partierne, som foreslået at Kommissionen, men også de andre store europæiske organisationer (f.eks. fagforeninger, arbejdsgiverorganisationer m.fl.) i euroområdet i det mindste gik sammen og fik vedtaget en fælles og europæisk frem for national tilgang allerede nu, forud for valgene i 2014. Det ville være et stort skridt i den rigtige retning, der, skønt utilstrækkeligt, ville sætte godt eksempel for alle.

4.2.4 I anledning af valgene vil det være nødvendigt at give Europa-Parlamentet forfatningsbeføjelser, som giver det mulighed for (sammen med Rådet) at sørge for overgangen til en politisk union inden for en fastlagt tidsramme, og udvide brugen af flertalsafstemning til alle områder samt give Europa-Parlamentet ret til også at stemme om vækst og beskæftigelse.

4.3 Spørgsmål, der opstår, hvis traktaten ændres

4.3.1 EØSU bakker op om at sammenlægge og forene de økonomiske politikker med de beskæftigelsesmæssige, som er to sider af samme sag, selvom dette snarere er et økonomisk end et juridisk problem. Der er derimod behov for at indføre en fælles beslutningsprocedure for alle økonomiske politikker, som samler Europa 2020-strategien, samordningen af de nationale budgetter, de makro- og mikroøkonomiske politikker, arbejdsmarkedet i euroområdet mm. for at tage et skridt længere end det nuværende beslutningssystem. Man skal ikke tro, at Europa-Parlamentet nedsættelse af et særligt udvalg er nok til at ændre ØMU'en.

4.3.2 Derudover virker det noget uklart at tro, at den nuværende situation kan forbedres ved at give Kommissionens næstformand og kommissær for økonomisk og monetær politik beføjelse til at koordinere ØMU'en, selv om det er i samarbejde med Europa-Parlamentet. Udenrigspolitikken er et tydeligt eksempel herpå, og man bør derfor i stedet give rigtige beføjelser til kommissæren eller eventuelt en minister.

4.3.3 Et så centralt spørgsmål kan ikke løses med kunstige juridiske og parlamentariske formaliteter, hvis ikke der forinden træffes en beslutning om at overføre suveræniteten fra nationalt til europæisk niveau på det økonomiske, monetære og beskæftigelsesmæssige politikområde, sådan som EØSU gentagne gange har foreslået. Der er behov for at indføre en »økonomisk styring« af euroområdet, som forvaltes af Eurogruppen med beslutningsbeføjelser og flertalsafstemning i fællesskab med Europa-Parlamentet, med de dertilhørende traktatændringer, og det med samme hast med hvilken den finanspolitiske aftale, bankunionen mm. blev lanceret. Det vil gøre det muligt at gennemføre et indre marked for de økonomiske, industrielle samt vækst- og beskæftigelsesmæssige politikker, hvor medlemsstaterne har en fælles vision og træffer solidariske beslutninger i EU-borgernes interesse.

4.4 EU's eksterne repræsentation

4.4.1 EØSU bifalder alle forslagene om den eksterne repræsentation af euroområdet. Dette er et centralt punkt i meddelelsen i betragtning af de internationale konsekvenser af krisen og forholdet mellem valutaer. Euroen befinder sig i øjeblikket i en prekær situation. Kommissionens strategi for at konsolidere euroområdets plads i IMF består i første omgang af at få tildelt observatørstatus, og først derefter vil man søge om en fælles repræsentation. Det vil tage lang tid og svække euroområdet, som snarest muligt bør få en fælles stemme i de forskellige organer, hvilket EØSU også længe har påpeget. Kommissionens forslag er realistiske, men også for tøvende og utilstrækkelige på kort og mellemlangt sigt. Også i denne sammenhæng vil alt afhænge af Rådets beslutninger.

4.5 Den Europæiske Centralbank (ECB)

4.5.1 Tilgangen over for ECB synes utilstrækkelig. Desuden er EØSU ikke enig i, at traktaten bør behandle punktet om »en styrkelse af den demokratiske ansvarlighed for ECB«, eftersom ECB er et organ, hvor beslutningerne allerede træffes med flertal (hvilket ikke er tilfældet i Rådet). Desuden er ECB's problemer og rolle af en anden karakter, og man kan ikke kun henvise til overvågning, sådan som Kommissionens meddelelse ser ud til at gøre. Problemerne handler også om at udvide ECB's mandat til at omfatte vækst og beskæftigelse samt stabilitet og inflation.

4.5.2 Med henblik herpå er det også nødvendigt at sikre, at mekanismerne til overførsel af politikkerne fra ECB til realøkonomien fungerer korrekt. De nye ukonventionelle foranstaltninger, som ECB har gennemført for at gøre disse mekanismer mere effektive, der sigter mod både at skaffe bankerne likviditet (programmerne for obligationsopkøb (CBPP) og langfristede markedsoperationer (LTRO)) og opkøbe statsobligationer på det sekundære marked (programmerne for det indre marked (SMP) og direkte monetære transaktioner (OMT)), kan betragtes som et første skridt i den rigtige retning, men de gør endnu ikke, at ECB kan fungere som långiver i sidste instans med egen selvstændig beslutningstagning, når det er nødvendigt, hvilket (som bekendt) ville forudsætte en traktatændring.

4.5.3 Det er nødvendigt at styrke ECB's selvstændige beslutningstagning og interventionsinstrumenter med tanke på dens rolle som långiver i sidste indsats, ikke for at øge medlemsstaternes eller EU's gældsætning, men for at give euroen større troværdighed og hindre spekulative angreb mod statsgælden i de mest gældsatte lande. Særligt i forbindelse med effekten af ECB's foranstaltninger på statsgældens bæredygtighed minder EØSU om, at det blotte løfte om foranstaltninger har bidraget til at mindske spændingerne på både euroområdets marked for statsobligationer og finansierings- og kreditmarkederne.

4.6 Domstolen

4.6.1 EØSU er enig i at styrke Domstolens rolle, dog ikke på det i meddelelsen foreslåede område (traktatkrænkelsesprocedurer for medlemsstater). Det ville betyde, at man holder fast i tanken om, at de økonomiske problemer, herunder gæld, er tekniske og juridiske problemer i stedet for politiske problemer, som skal håndteres inden for rammerne af en demokratisk og gennemsigtig EU-beslutningsprocedure, som henhører under borgernes suverænitet.

Bruxelles, den 22. maj 2013

Henri MALOSSE

*Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg*
